

BKT M. Joda által nyújtott/ke

2022 JÚL. 20

Alkotmánybíróság

1015 Budapest, Donáti utca 35-45.

Az első fokon eljáró Budapest Környéki Törvényszék útján (21

ELEKTRONIKUS ALÁÍRÁSSAL LÁTTA EL:

BUDAPEST KÖRNYÉKI TÖRVÉNYSZÉK

BUDAPEST KÖRNYÉKI TÖRVÉNYSZÉK

Munkaugyi Kollégiuma

Érk: 2022 JÚL. 20

M.70.657/2020/20.)

Érk. módja: személyesen / postán / elektronikusan
gyűjtődobozban / faxon / email-en

M.70.657/2020/20.)

Melléklet: 3

Tisztelt Alkotmánybíróság!

Alulírott

I. rendű;

II. rendű;

III. rendű; V

IV. rendű indítványozók (továbbiakban: indítványozók)

/kapcsolattartó:

az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLII. törvény 27. § alapján az alábbi

alkotmányjogi panaszt

terjesztjük elő.

Kérjük a Tisztelt Alkotmánybíróságot, hogy állapítsa meg Fővárosi Ítéltábla, mint másodfokú bíróság I.Mf.31.174/2021/4. sorszámon ítéletének, valamint a Kúria, mint felülvizsgálati bíróság Mfv.II.10.001/2022/6. sorszámú ítéletének alaptörvény-ellenességét, és az Abtv. 43. §-ának megfelelően azokat semmisítse meg.

Kérelmem indokolásaként az alábbiakat adom elő:

1. Az indítvány benyújtásának törvényi és formai követelményei

a) A pertörténet és a tényállás rövid ismertetése, a jogorvoslati lehetőségek kimerítése

Az alperes az Alapító Okiratában meghatározott közfeladatot, igazságszolgáltatást ellátó jogi személy, önálló központi költségvetési szerv. A felperesek igazságügyi alkalmazottként törvényszéki végrehajtó munkakörben, utóbb bírósági ügyintézőként álltak alkalmazásában. A IV. rendű felperes igazságügyi szolgálati jogviszonya [redacted] án felmentéssel szűnt meg.

A peresített időszakban (2017-18-19-es évek) az alperes a felperesek részére a 13/1994. (IX.8.) IM rendelet (IM rendelet) 1. §- 6. §-ai szerinti végrehajtási jutalmat – anélkül, hogy a 9. § szerinti elkülönített végrehajtási jutalom előirányzatot létrehozta volna – teljeskörűen a felperesek részére minden peresített évben „végrehajtók prémiuma” jogcímen megfizetett, azonban az előirányzat képzés hiánya miatt abból fennmaradt összeget (IM rendelet 11. §-a szerint) nem állapított meg, annak szétosztása érdekében a végrehajtási jutalomra jogosultak éves munkateljesítményét nem mérte, ebből következően évente a naptári év utolsó napjáig előirányzathoz fennmaradó összeget nem osztott szét.

ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG	
Ügyszám: IV/ 0 1 7 4 7 - 0 / 2022	
Érkezett: 2022 JÚL 26.	
Példány: 1	Kezelőiroda: [Signature]
Melléklet: 18 db	

A Törvényszéki Végrehajtók Országos Érdekvédelmi Egyesülete, amelynek elnöke a II. rendű felperes, ██████████ ██████████ ██████████-án indítványozta az alperes elnökénél egyösszegű nettó ██████████ orintos kompenzáció kifizetését állítva, hogy a jogszabályban előírt végrehajtási jutalmakat évek óta nem kapták meg.

Az alperes elnöke ██████████ ██████████-én kelt válaszában ezen igényt elutasította. Érvelése szerint „A Fővárosi Törvényszék költségvetésében ugyanis az IM rendelet hatályba lépését követően végrehajtási jutalom előirányzat elkülönítésére nem került sor figyelemmel arra is, hogy az IM rendelet nem határozta meg a minimum összeget, amelynek elkülönítéséről rendelkezni kellett volna. Tekintettel arra, hogy végrehajtási jutalom előirányzat elkülönítésére a fentiek szerint nem került sor, nem volt olyan fennmaradó összeg sem, aminek az IM rendelet 11. §-a szerinti felosztásáról és kifizetéséről az évek során intézkedni lehetett volna, illetve ami a következő évi előirányzatot növelte volna. Ilyen módon 2019 évben sem állt rendelkezésre olyan fennmaradó összeg, amelyet a hivatkozott jogszabályhely alapján a Fővárosi Törvényszéknek fel kellett volna osztania és kifizetnie a törvényszéki végrehajtók és végrehajtó helyettesek számára”.

Az első- és a másodfokú bíróság ítélete

A Budapest Környéki Törvényszék 21.M.70.657/2020/20. számú közbenső ítéletével megállapította, hogy a felperesek 2017-18-19. évre a végrehajtási jutalom elszámolását követően az előirányzathoz fennmaradt összeg alapján juttatásra jogosultak.

Döntésében utalt az igazságügyi alkalmazottak szolgálati jogviszonyáról szóló 1997. évi LXVIII. törvény (Iasz.) 95. § (1) (2) bekezdésére, a bírósági végrehajtásról szóló 1994. évi LIII. törvény (Vht.) 307. § (1) bekezdés a) pontjára, az IM rendelet 1. §- 4. §-ában foglaltakra, valamint a 7. §-12. §-ban rögzítettekre. Hivatkozott az Áht. 36. §-ában foglaltakra, valamint az Ávt. 51. §-ának (1) bekezdésére. Felhívta az 5/2013. (VI. 25.) OBH utasítást, amely a bíróságok és az Országos Bírósági Hivatal gazdálkodásáról szóló szabályzatot (Gazdálkodási Szabályzat) tartalmazza.

Az ítélet alapjául szolgáló jogszabályok értelmezése során arra a következtetésre jutott, hogy az IM rendelet 1995. április 15-től jelenleg is hatályos, amely a Vht. 307. § (1) bekezdés a) pontja alapján adott felhatalmazás folytán született. A peresített időszakban ezen végrehajtási jutalom az Iasz. 95. § (2) bekezdése alapján a felpereseknek az illetményen és egyéb javadalmazáson, kedvezményen és költségtérítésen felül járt, az IM rendelet 12. §-a szerint a jutalom (juttatás) kifizetésére megfelelően alkalmazni kellett a munkabér kifizetésére vonatkozó szabályokat. Az alperest terhelte annak bizonyítása, hogy a végrehajtási jutalmat az IM rendelet 9. §-11. §-ai szerint maradéktalanul megfizette, vagy arra nem volt köteles.

A felek egyező előadása volt, hogy az IM rendelet 1. § - 6. §-a szerinti juttatást az alperes a peresített időszakban a felperesek részére „végrehajtók prémiuma” jogcímen maradéktalanul megfizette, az egyéb jogcímen (jutalom, ruházati költségtérítés) fizetett összegek nem az IM rendelet 1. §- 6. §-ai, illetve 9 §. - 11. § szerinti juttatások voltak. A felperesek előadása szerint 1995-től 2012-ig és utána sem volt egyik törvényszéken sem az IM rendelet 9. §-11. §-ai szerinti juttatás kifizetve, ezen tényállást az alperesi képviselő nem vitatta.

Az IM rendelet I. fejezete az 1. §- 12. §-ig terjedő részében a bírósági végrehajtási jutalomról rendelkezik, amely két elemből áll. Egyrészt az IM rendelet 9. §-a szerint képzett elkülönített végrehajtási jutalom előirányzatból kifizetett, az IM rendelet 1. §- 6. §-a szerinti juttatásból, másrészt az előirányzatból fennmaradó összegnek a külön feltételek mellett történő felosztás alapján az IM rendelet 11. §-a szerint járó juttatásból. A felperesek kereseti kérelme az utóbbi, az IM rendelet 9. §-a szerint képzett, majd a jutalom elszámolása után a fennmaradó összegnek a további feltételek alapján felosztandó és a naptári év végéig kifizetendő juttatás megfizetésére irányult.

Az elsőfokú bíróság az alperesi jogszabályi hivatkozásokat a peresített időszakban hatályos tartalmuk szerint vette figyelembe az IM rendelet 9. §- 11. §-a szerinti kifizetések esedékességének időpontjaiban. Az Ávt. hivatkozott végrehajtási rendelkezései az Áht. 36. §-ára utalnak, amely (1) bekezdésében megjelöli más fizetési kötelezettségként a jogszabályon alapuló kifizetéseket. A (6) bekezdés szerint a Kormányrendelet meghatározhatja a kötelezettségvállalás további feltételeit.

A felperes által megjelölt Iasz. 95. § (2) bekezdése a peresített időszakban tartalmazta az illetmény jellegű végrehajtói jutalmat, az államháztartás számviteléről szóló 4/2013. (I. 11.) Kormányrendelet 26. § (6) bekezdése pedig a személyi jellegű ráfordítások között bérkülönbségként feltünteti a K1103 rovatú céljuttatás projektprémiumot mint más fizetési kötelezettségként nyilvántartott összeget. Mindezek alapján erre a teljesítményhez kötött, jogszabályok által meghatározott végrehajtási jutalomra a költségvetési szerveknél lehetett előirányzatot tervezni, az alperes nem tudta igazolni, hogy a végrehajtási jutalom kifizetésének nála jogszabályi akadály lenne.

A Gazdálkodási Szabályzat 2. számú melléklete 10. § (1) bekezdése előírja, és külön nevesíti is a bírósági végrehajtói jutalmat, és a 10. § (7) bekezdése azt is előírja, hogy a céljuttatás, projektprémium és járulékal fedezetét a költségvetési szerv költségvetése biztosítja. A szabályzat 2010. december 1-jén hatályos 10. § (6) bekezdése valóban tartalmazott olyan rendelkezést, hogy „a fejezet hatálya alá tartozó költségvetési szerveknél céljuttatás, projektprémium jogcímen nem tervezhető előirányzat”, azonban ezt a 17/2017. (XI. 30.) OBH utasítás 5. § (3) bekezdés b) pontja hatályon kívül helyezte. A felperesek részére a jutalom az IM rendelet 11. §-a alapján a naptári év utolsó napjáig esedékes volt, így a juttatásra a felperesek jogosultak voltak. Az alperes éves költségvetési beszámolóiban (amelyet a felperesek hivatkozása alapján a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. tv (továbbiakban Pp.) 112. §-a alapján figyelembe kellett venni, és amelyről az alperesi képviselő úgy nyilatkozott, hogy azokat látta) maga tüntetett fel „céljuttatás, projektprémium (K1103)” soron összegekkel eredeti előirányzatot, módosított előirányzatot, költségvetési évben esedékes végleges más fizetési kötelezettséget. A

fentiek alapján az elsőfokú bíróság azt állapította meg, hogy az alperes az IM rendelet 9. §-11. §-a szerinti végrehajtási jutalom megfizetését gátló jogszabályi rendelkezést nem jelölt meg, az általa hivatkozott jogszabályok tartalma pedig nem volt alkalmas a végrehajtási jutalomra való jogosultság megalapozottságának megdöntésére.

Az alperes fellebbezése folytán eljáró Fővárosi Ítéltábla 1.Mf.31.174/2021/4. számú ítéletével az elsőfokú bíróság közbenső ítéletét megváltoztatta, és a felperesek keresetét elutasította. Rögzítette, hogy az eljárási és a fellebbezési illetéket az állam viseli. A 2014. január 1-től hatályos Ávt. 51. § (1) bekezdése szerint törvény eltérő rendelkezése hiányában az államháztartás központi alrendszerébe tartozó költségvetési szervnél az egységes rovatrend K1102 normatív jutalmak és a K1103 céljuttatás, célprémium rovatai költségvetési kiadási előirányzat terhére a költségvetési évben együttesen az egységes rovatrend K1101 törvény szerinti illetmények, munkabérek rovat eredeti előirányzatának 12%-áig, más költségvetési szervnél a költségvetési rendeletben határozatban meghatározott összegig vállalható kötelezettség. A bíróságok és az Országos Bírósági Hivatal gazdálkodásáról szóló szabályzat 5/2013. (VI.25.) OBH utasítás 17. § (1) bekezdése szerint a költségvetési szervek gazdálkodási tevékenységüket az Áht. és az Ávr., valamint a Bszi. rendelkezése és az OBH elnökének normatív aktusai figyelembevételével folytatják. Ugyanezen utasítás 2. mellékletének 10.pontja rögzíti, hogy céljuttatás, projektprémium jogcímen kell elszámolni a teljesítményösztönzés, személyi ösztönzés, érdemek elismerése céljából adott azon juttatásokat, amelyeknek – a feltételek fennállása esetén kötelező alkalmazását – és mértékét jogszabály vagy közjogi szervezetszabályzó eszköz rendelkezése vagy az OBH elnökének egyéb döntése rögzíti. Így különösen az OBH által jóváhagyott Juhász Andor díjadományozásával járó jutalmat, a bírósági végrehajtó jutalmat, valamint az egyéb szellemi és fizikai többlettevékenység díjazását, a prémiumot, a céljuttatást, továbbá minden más hasonló személyi ösztönzési jellegű kifizetést, függetlenül annak elnevezésétől. A felek egybehangzóan nyilatkoztak arról, hogy az alperes a felperesek részére az IM rendelet 1.§- 6. §-a szerint végrehajtási jutalmat teljeskörűen minden peresített évben, minden hónapban megfizette. A kereseti kérelem arra irányult, hogy az IM rendelet 11. §-ában rögzített előirányzatra vonatkozó rendelkezések szerint az előirányzathoz fennmaradt összeget fizesse ki részükre a munkáltató. Az elemi költségvetésben a K1101 törvény szerinti illetmények, munkabérek rovaton szereplő előirányzat összege a kinevezési okiratok szerinti illetményt és a kötelező előresorolások fedezetét tartalmazza. A beralap terhére a bérmegetakarítás összegéből lehetséges jutalmat kifizetni. A végrehajtók esetén a jutalom kifizetéséhez a beralapja terhére (bérmegetakarításból) csoportosított át előirányzatot az alperes akkor, amikor ez szükségessé vált a tényleges teljesítés igazolását követően. Az IM rendelet 11. §-a nem biztosít alanyi jogosultságot a felperesek részére, ezen jogszabályhely kizárólag a maradványösszeg sorsáról rendelkezik. Abban az esetben, ha készül végrehajtási jutalom előirányzat, akkor az éves juttatás elszámolása után fennmaradó részt kell felosztani a munkavállalók között. A jogosultság nem ad a felperesek részére a fennmaradó juttatás kifizetésére jogosultságot, nem igazolt és nem bizonyítható, hogy ezen előirányzathoz maradt volna olyan összeg, amelyet fel lehetett volna osztani.

A lefolytatott bizonyítási eljárás során egyértelmű volt, hogy előirányzatot nem tervezett a munkáltató egy évben sem, így nincs olyan összeg, amely felosztásáról lehet rendelkezni. A másodfokú bíróság egyetértett azon alperesi hivatkozással, miszerint a felperesek kereseti kérelmük összegszerűségét nem határozták meg az irányadó jogszabályi rendelkezések alapján.

Megalapozott azon alperesi érvelés is, miszerint a felperesek nem határozták meg azt sem, hogy milyen éves adatok figyelembevételével jelölték meg kereseti kérelmüket. Amennyiben az alperes képzett is volna előirányzatot, nem lehet megállapítani, hogy abból maradt volna és ha igen, milyen nagyságrendű összeg. Az IM rendelet szerint a maradványösszeget az éves munkateljesítmény értékelést követően kellett volna kiosztani. Fennállt a lehetősége, hogy a munkáltató értékelése alapján jelen per felperesei az éves munkateljesítményük alapján nem lettek volna jogosultak jutalomra. Az IM rendelet 11. § (2) bekezdése úgy rendelkezik, hogy az (1) bekezdés alapján kifizetett összeg nem haladhatja meg a jutalomra jogosult részére az adott évben az 1. §- 6. § szerint járó jutalom 50 %-át. Ezen jogszabályi hivatkozás sem alapozza meg a felperesek keresetét, mivel az 50 %-os mérték a felső határ, amely nem jelenti azt, hogy ilyen nagyságrendű összeget köteles a munkáltató kifizetni. Az alperesnek lehetősége lett volna akár 5-10 %összegű jutalom meghatározására is. A felperesek kereseti kérelme nem tekinthető határozottnak, mivel nagyobb részben feltételezéseken alapul, egyéb jogcímen pedig kereseti kérelmet nem terjesztettek elő. Az elsőfokú bíróság ítélete pedig ebben a formában nem is végrehajtható.

A Kúria döntése és annak jogi indokai

A Pp. 423. § (1) bekezdése alapján a Kúria a felülvizsgálat során a felülvizsgálati kérelem keretei között, az ott megjelölt jogszabályok tekintetében vizsgálhatta a jogerős ítélet jogszabálysértő voltát, figyelemmel a Pp. 523. §-ában foglaltakra is.

A Pp. 413. § (1) bekezdés a) és c) pontja rögzíti, hogy a felülvizsgálati kérelemnek a beadványokra vonatkozó általános szabályok mellett tartalmaznia kell a felülvizsgálni kívánt ítélet számát a jogszabálysértés pontos megnevezésével, a jogszabályhely megjelölésével azt az eljárási, illetve anyagi jogi szabálysértést, amely kihatott az ügy érdemi eldöntésére, valamint annak indokait, hogy a fél az új határozat meghozatalát vagy a határozat hatályon kívül helyezését milyen okból kívánja. Ebből következően a korábbi beadványokra hivatkozás jelen eljárásban nem volt értékelhető.

Az Alaptörvény XIV. cikk (1) bekezdése alapján az Alkotmánybíróság az Alaptörvényvédelmének legfőbb szerve, erre vonatkozó eljárásokat a XIV. cikk (2) bekezdése tartalmazza. A bíróságok az Alaptörvény XV. cikk (1) bekezdésében foglalt igazságszolgáltatási, ezen belül jogalkalmazási tevékenységük során a jogszabályok szövegét elsősorban azok céljával és az Alaptörvénnyel összhangban értelmezik. Ebből következően az Alaptörvény szabályainak vizsgálata alapvetően nem a rendes bíróságok, hanem az Alkotmánybíróság hatáskörébe tartozik. A Kúria erre tekintettel a felperesek által állított alaptörvény-ellenességgel nem foglalkozhatott, a felülvizsgálati kérelemben a jogszabályhely pontos megjelölésével ellátott, az ehhez fűződő jogi érvelést is tartalmazó előadás alapján értékelhette csupán a jogerős határozatot.

Az IM rendelet 1. §-a alapján a törvényszéki végrehajtót feladatainak eredményes ellátásáért – ezen jogszabályban meghatározottak szerint – végrehajtási jutalom illeti meg.

Az IM rendelet 9. §-a értelmében a jutalmat és a hozzá kapcsolódó juttatásokat a törvényszék költségvetésében e célra elkülönített végrehajtási jutalom előirányzatból a beralap terhére fizeti. A 11. § (1) bekezdése szerint pedig a jutalom (juttatás) elszámolása után az előirányzottból fennmaradó összeget – az egész éves munkateljesítmény figyelembevételével – a jutalomra (juttatásra) jogosultak között évenként egy alkalommal fel kell osztani és részükre a naptári év utolsó napjáig ki kell fizetni.

A rendelkezésre álló adatokból – különös figyelemmel a felek egybehangzó nyilatkozatára – azt lehetett megállapítani, hogy az alperes a felperesek részére a végrehajtási jutalmat teljeskörűen, minden hónapban „végrehajtók prémiuma” címén megfizette. A kereset arra irányult, hogy az előirányzatból fennmaradó összeget is szét kellett volna osztani a végrehajtókként foglalkoztatott személyek között a jogszabály alapján, ez azonban nem történt meg.

Az alperes maga is úgy nyilatkozott, hogy elkülönített végrehajtási jutalom előirányzatot nem képzett, ezért nem volt mit szétosztani a felperesek között, de az nem is járt részükre anyagi jogon.

Nem vitás, hogy az alperes jogszabállyal ellentétes költségvetést készített, az előírásoknak megfelelően végrehajtói jutalom előirányzatot nem képzett, így azonban nem lehetett megállapítani nagyságrendileg olyan fennmaradó összeget, amely ezen a jogcímen szétosztható lett volna.

Mivel a munkáltató a jutalom előirányzatról nem intézkedett, így azt sem lehetett ítéleti bizonyossággal rögzíteni, hogy egyáltalán maradt volna olyan összeg, ami kifizethetővé vált volna, illetve azt, hogy a szétosztás szempontjai hogyan alakultak volna. A kár bizonyított bekövetkezése lehetett volna esetlegesen az érvényesíteni kívánt igény jogalapja, de a végrehajtási jutalom maradványösszege szétosztásának elmaradása jogcímen az igény nem volt alapos.

Mivel a maradványösszeg képzése elmaradt, így a felperesek által megjelölt jogcímen nem tudták bizonyítani követelésük összegét sem, az általuk alkalmazott számítási mód nem volt egyértelmű, sem bizonyítékokkal alátámasztott. A másodfokú bíróság pedig azt is helyesen fejtette ki, hogy az elsőfokú bíróság ítéletében megállapítottak végrehajtására nem is lenne lehetőség, mivel nem lehetett megállapítani az esetlegesen fennmaradó és szétosztható összeg nagyságát sem. Az sem volt ítéleti bizonyossággal rögzíthető, hogy maradványösszeg szétosztása esetén a felperesek a részükre mérlegeléssel megállapítható jutalom összegének maximumát kapták volna.

b) A jogorvoslati lehetőségek kimerítése

Tájékoztatjuk az Alkotmánybíróságot, hogy a bírói úton rendelkezésre álló jogorvoslati lehetőségeket kimerítettük. A Kúria 2022. április 20. napján kelt Mfv.II.10.001/2022/6. sorszámú ítélete ellen nincs helye felülvizsgálatnak. Az ügyben nem kezdeményeztünk perújítást.

c) Az alkotmányjogi panasz benyújtásának határideje

A Kúria 2022. április 20. napján kelt Mfv.II.10.001/2022/6. sorszámú ítéletét 2022 május 20. napján vette át a perben eljáró jogi képviselőnk elektronikus kézbesítés alkalmával, ezért a jelen alkotmányjogi panasz előterjesztésére nyitva álló 60 napos törvényes határidő 2022. július 19. napján jár/na le.

d) Az indítványozó érintettségének bemutatása

Az indítványozók közvetlen, az ügyben való személyes érintettsége fennáll, mivel az indítványozók voltak a munkaügyi per felperesei.

e) Annak bemutatása, hogy az állított alapjogsérelem a bírói döntést érdemben befolyásolta vagy a felmerült kérdés alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés

A munkaügyi perünk azért vet fel alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést, mert a 13/1994. (IX. 8.) IM rendelet 11. § alapján az előirányzatból fennmaradó összeget is szét kellett volna osztani a végrehajtókként foglalkoztatott személyek között a jogszabály alapján, ez azonban ne történt meg. Fontosnak tartjuk hangsúlyozni, hogy ezen jogszabályhely kapcsán eddig rendes bírósági gyakorlat is csak a mi ügyünkben áll rendelkezésre, alkotmányossági kontroll alá pedig még - legjobb tudomásunk és az alkotmánybíróság elérhető nyilvántartása szerint - nem került.

Az alapjogsérelem a bírói döntést érdemben befolyásolta, mivel az IM rendelet 11.§-a az Ítélet tábla szerint nem biztosít alanyi jogosultságot a felpereseknek, kizárólag a maradvány összeg sorsáról rendelkezik. Az ítélet tábla szerint helyes az alperesi álláspont (ellentétben a jogszabállyal), hogy előirányzatot nem tervezett a munkáltató egy évben sem, így nincs olyan összeg, amelynek felosztásáról rendelkezni lehetne.

2. Az alkotmányjogi panasz benyújtásának érdemi indokolása

a) Az Alaptörvény megsértett rendelkezéseinek pontos megjelölése

Alaptörvény XIII. cikk (1) bekezdése

(1) Mindenkinnek joga van a tulajdonhoz és az örökléshez. A tulajdon társadalmi felelősséggel jár.

Alaptörvény XXVIII. Cikk (1) bekezdése

(1) Mindenkinnek joga van ahhoz, hogy az ellene emelt bármely vádat vagy valamely perben a jogait és kötelezettségeit törvény által felállított, független és pártatlan bíróság tisztességes és nyilvános tárgyaláson, ésszerű határidőn belül bírálja el.

Alaptörvény 28. cikk, melyre nem önállóan hivatkozunk

A bíróságok a jogalkalmazás során a jogszabályok szövegét elsősorban azok céljával és az Alaptörvénnyel összhangban értelmezik. A jogszabályok céljának megállapítása során elsősorban a jogszabály preambulumbát, illetve a jogszabály megalkotására vagy módosítására irányuló javaslat indokolását kell figyelembe venni. Az Alaptörvény és a jogszabályok értelmezésekor azt kell feltételezni, hogy a józan észnek és a közjónak megfelelő, erkölcsös és gazdaságos célt szolgálnak.

b) A megsemmisíteni kért bírói döntés alaptörvény-ellenességének indokolása

Álláspontunk szerint sérti a Fővárosi Ítéltábla döntése az Alaptörvény XIII. cikk (1) bekezdését, mert a tulajdonhoz való jogunkba vitán felül beavatkozás történt, amikor a munkaügyi perben eljáró másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság közbenső ítéletét megváltoztatta, és keresetünket elutasította. A Kúria, mint felülvizsgálati bíróság pedig Fővárosi Ítéltábla ítéletét hatályában fenntartotta.

Jelen ügyben nem a jogalkotói szándékkal, hanem annak a bírósági eljárásban, alaptörvény-ellenes eredményre vezető alkalmazásával van probléma. Az ügyben alkalmazott jogszabályhely (13/1994. (IX. 8.) IM rendelet 11.§ (1) bekezdés) kapcsán a jogalkotói igény világos, ez a rendelet szövegéből kitűnik. Eszerint” A jutalom (juttatás) elszámolása után az előirányzatból fennmaradt összeget - az egész éves munkateljesítmény figyelembevételével - a jutalomra (juttatásra) jogosultak között évenként egy alkalommal fel kell osztani, és részükre a naptári év utolsó napjáig ki kell fizetni”.

Előbbi idézet azt hivatott alátámasztani, hogy a jogalkotói szándék vitán felül a pozitív juttatási rendszer kialakítása, a törvényszéki végrehajtói szakma vonzóvá és kiszámíthatóvá tétele volt, amely vitán felül nem a tulajdonhoz való joguk korlátozását célozta.

Az Alkotmánybíróság rögzítette: a tulajdon jogi fogalmát és tartalmát általában nem közvetlenül az Alaptörvény, hanem más jogi normák határozzák meg. Az Alaptörvény által védett jogok körét és tartalmát ugyanakkor az Alaptörvény alapján kell megállapítani. Ez az ellentmondás nehézséget jelent a tulajdonként védett jogosítványok meghatározásakor. Az ellentmondás úgy oldható fel, hogy az Alaptörvény tulajdonhoz való alapjogként a jogszabályok által meghatározott tartalommal elismert, konkrét időpontban fennálló konkrét jogosítványokat védi: a törvényhozás a tulajdonhoz való alapvető jog alapján általában köteles tiszteletben tartani azokat a jogosultságokat, amelyek az alkotmányos értelemben vett tulajdonhoz való alapvető jog összetevői {25/2015. (VII. 21.) AB határozat, Indokolás [55]}. Az Alaptörvény XIII. cikke védi tehát a megszerzett tulajdont az elvonás ellen, illetőleg annak korlátozása ellen {3115/2013. (VI. 4.) AB határozat, Indokolás [34]}

A fent idézett alkotmánybírósági gyakorlat alapján az általunk igényelt végrehajtói jutalom megfizetésére a hatályos jogszabályi rendelkezés alapján váltunk jogosulttá, arra a tulajdonhoz való jog védelmi köre kiterjed.

A tulajdonhoz való jogunk jelen esetben történő korlátozását az Alaptörvény I. cikk (3) bekezdésében rögzített szükségességi-arányossági tesztel kell vizsgálni. Ennek első lépéseként meg kell tudni határozni egy legitim célt, amely az alapjog korlátozását indokolja. E körben nem tudok azonosítani olyan másik alapjogot, vagy alkotmányos értéket, amely akár csak elvi síkon is felmerülhet a korlátozás szükségességének alátámasztására. A bírósági eljárásban sem merült fel ilyen: az egyetlen érv, amely a kérelmünk elutasítására vezetett az volt, hogy a másodfokú bíróság szerint egyértelmű tény, hogy előirányzatot nem tervezett a munkáltató egy évben sem, így nincs olyan összeg, amelynek felosztásáról rendelkezni lehetne. Ezt nem tudjuk alkotmányos értéké alakítani.

Álláspontunk szerint az Fővárosi Ítéltábla megsértette az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése szerinti tisztességes bírósági eljáráshoz való jogot akkor, amikor ítéletének meghozatala során a bíróságok által is elismert módon a hatályos jog kétséget kizáró félretételével, illetőleg szándékosan Contra legem félreértelmezésével utasították el az indítványozó kereseti kérelmét a másodfokú bíróság.

Ha a bíróság csak a törvénynek van alárendelve, hogyan lehetséges, hogy az Ítéltábla ítélté kapcsán semmibe veszi a hatályos törvényeket, és olyan értelmezést ad azoknak, ami szembe megy a józan ész legalapvetőbb szabályainak.

Az Ítéltábla ítélete éppen a törvényhozó szándékát és így a jogszabály célját nem vette figyelembe, pedig kértük a jogalkotói szándék alkalmazását, de a jogszabályokat nem az alaptörvénnyel összhangban értelmezte.

Sérülni véljük továbbá az Ítéltábla döntése folytán az Alaptörvény 28. cikkét, mely szerint *"A bíróságok a jogalkalmazás során a jogszabályok szövegét elsősorban azok céljával és az Alaptörvénnyel összhangban értelmezik. A jogszabályok céljának megállapítása során elsősorban a jogszabály preambuluma, illetve a jogszabály megalkotására vagy módosítására irányuló javaslat indokolását kell figyelembe venni. Az Alaptörvény és a jogszabályok értelmezésekor azt kell feltételezni, hogy a józan észnek és a közjónak megfelelő, erkölcsös és gazdaságos célt szolgálnak"* annak ellenére, hogy erre panasz nem alapítható, de az alapérvelésünk köréhez tartozik, annak és az Ítéltábla tévedésének megértését elősegíti.

Az Ítéletábra döntése szerint az alperesi munkáltató a jogszabályban rögzített előirányzatot nem képezte, azaz mulasztott; a nem képzett összeget pedig a munkateljesítmény figyelembevételével nem állapította meg munkavállalókként, azaz újra mulasztott. Továbbá a felperesek megalapozatlanul terjesztettek elő a keresetüket a többszörösen mulasztó alperessel szemben, tekintettel arra, hogy a nem képzett előirányzatot nem lehet felosztani. Ezen logika szerint, ha az Alkotmánybíróság nem képez munkabért előirányzatot, akkor a bírácoknak nem kell munkabért fizetnie. Az alperes nyilatkozata alapján megállapítható, hogy az 1-6.§ szerinti jutalmat bérmeztakarításból fizették, ahelyett, hogy végrehajtási előirányzatot képeztek volna.

Ezzel ellentétben álláspontunk szerint 13/1994 (IX.8) IM. rendelet 9-11.§ alapján a felperesek igénye megalapozott, a 9.§ kötelező erővel írja elő, hogy a béralap terhére ki kell fizetni a végrehajtási jutalmat az elkülönített végrehajtási előirányzataból. A 11.§ rendelkezik arról, hogy az előirányzataból marad ki nem fizetett összeg azt legkésőbb a munkateljesítmény figyelembevételével jutalomként az év utolsó napjáig ki kell fizetni. Szó nincs itt feltételes módról. Speciális végrehajtói alapelv sérült azzal, hogy a végrehajtó az eredményes munkája után nem kapja meg a jogszabályban rögzített jutalmát.

A törvényszéki végrehajtók esetén nem beszélhetünk a minden munkavállalónak kifizetett "jutalomról", hiszen a rendelet alapján ez "kvázi" teljesítménybérként funkcionált. A végrehajtók a munkakörükben előírt feladatokat elvégezték, és az IM rendelet alapján az 1.- 6. § szerint a jutalmakat részükre kifizették. Ezek a kifizetések havonta történtek, amikor a munkáltatónak még nem lehetett tudomása a bérmeztakarítás mértékéről. A rendelet alapján az elemi költségvetésben kellett volna elkülönítenie végrehajtási jutalom előirányzatot az IM rendelet alapján a béralap terhére, amelyhez a rendelet a 13. §-ban kiegészítő forrásként meg is jelölte a végrehajtási költségátalányt. A munkáltató saját mulasztására, felróható magatartására hivatkozva próbált előnyhöz jutni, felelősségét elhárítani. Ez a magatartás a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (Ptk.) 1:4. § (1) (2) bekezdésébe ütközik. A másodfokú bíróság kinyilatkozta és nem érvel, a hatályos jogszabály tartalmát és a jogalkotói akaratot figyelmen kívül hagyva hozta meg döntését. Az ítéletábrának csak jogkérdésben kellett döntetnie, azaz, hogy a felperesek keresetének jogalapja megalapozott vagy nem. Az, hogy a felperesek összegszerű követelése mennyire megalapozott a jogalap tisztázása után lehetséges.

A Kúria ítélete logikátlan, hiszen miközben elismeri azt a tényt, hogy "az alperes jogszabállyal ellentétes költségvetést készített", ráadásul "az előírásoknak megfelelően végrehajtói jutalom előirányzatot nem képzett". Ugyanakkor kifejti, hogy "nem lehetett megállapítani nagyságrendileg olyan fennmaradó összeget, amely ezen a jogcímen szétosztható lett volna.

A Kúria indokolása szerint "a munkáltató a jutalom előirányzatról nem intézkedett, így azt sem lehetett ítéleti bizonyossággal rögzíteni, hogy egyáltalán maradt volna olyan összeg, ami kifizethetővé vált volna, illetve azt, hogy a szétosztás szempontjai hogyan alakultak volna" valamint „a maradványösszeg képzése elmaradt, így a felperesek által megjelölt jogcímen nem tudták bizonyítani követelésük összegét sem, az általuk alkalmazott számítási mód nem volt egyértelmű, sem bizonyítékokkal alátámasztott. A másodfokú bíróság pedig azt is helyesen fejtette ki, hogy az elsőfokú bíróság ítéletében megállapítottak végrehajtására nem is lenne lehetőség, mivel nem lehetett megállapítani az esetlegesen fennmaradó és szétosztható összeg nagyságát sem.

Az sem volt ítéleti bizonyossággal rögzíthető, hogy maradványösszeg szétosztása esetén a felperesek a részükre mérlegeléssel megállapítható jutalom összegének maximumát kapták volna”.

Ezekkel a megállapításokkal az a probléma, hogy az első fokon eljáró bíróság közbenső ítéletet hozott, vagyis a jog fennállásának körében az összecszerülésre vonatkozó előadásokat az állítási, bizonyítási szükséghelyzetre való hivatkozásokat és bizonyítékokat nem vizsgálta.

3. Egyéb nyilatkozatok és melléletek

a) Nyilatkozat arról, ha az indítványozó kezdeményezte-e a bíróságon az alkotmányjogi panasszal támadott bírósági ítélet végrehajtásának felfüggesztését.

A bíróságon az alkotmányjogi panasszal támadott bírósági ítélet végrehajtásának felfüggesztését nem kezdeményeztük.

b) Ügyvédi meghatalmazás eredeti példánya vagy jogtanácsosi igazolvány másolata, ha az indítványozó jogi képviselővel jár el.

Az indítványozók jogi képviselő nélkül járnak el.

c) Nyilatkozat az indítványozó személyes adatainak nyilvánosságra hozhatóságáról

Az indítványozók nem járulnak hozzá a személyes adatai közzétételéhez.

d) Az érintettséget alátámasztó dokumentumok egyszerű másolata (Mellékletek)

- Fővárosi Ítéltábla, mint másodfokú bíróság 1.Mf.31.174/2021/4. sorszámú ítéletének másolata
- Kúria, mint felülvizsgálati bíróság Mfv.II.10.001/2022/6. sorszámú ítéletének másolata

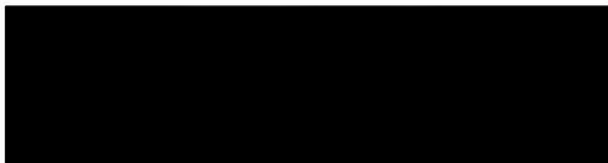
Kelt: Budapest, 2022. július 18.

I.rendű indítványozó

II.rendű indítványozó

III.rendű indítványozó

IV.rendű indítványozó